

Międzynarodowe Badanie Nauczania i Uczenia się

*entuzjaści
edukacji*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

*entuzjaści
edukacji*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wydawca:

Instytut Badań Edukacyjnych
ul. Górczewska 8
01-180 Warszawa
tel. (22) 241 71 00; www.ibe.edu.pl

© Copyright by: Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2012

Skład:

Drukarnia TINTA, Z. Szymański
ul. Żwirki i Wigury 22
13-200 Działdowo
www.drukarniatinta.pl

Publikacja opracowana w ramach projektu systemowego: Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacja zaplecza badawczego, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowanego przez Instytut Badań Edukacyjnych.

Egzemplarz bezpłatny

SPIS TREŚCI

CO TO JEST TALIS?	5
PO CO BADAĆ NAUCZYCIELI?	5
CZEGO SIĘ DOWIEMY?	5
JAK BADAMY?	6
KRAJE BIORĄCE UDZIAŁ W BADANIU	7
HARMONOGRAM BADANIA W POLSCE	7
WNIOSKI Z BADANIA TALIS 2008	7
CHARAKTERYSTYKA BADANYCH NAUCZYCIELI	8
ROZWÓJ ZAWODOWY	9
PRAKTYKI, PRZEKONANIA I POSTAWY NAUCZYCIELI	10
OCENA NAUCZYCIELI I EWALUACJA SZKOŁY	11
PRZYWÓDZTWO I ZARZĄDZANIE W SZKOŁACH	12
DANE KONTAKTOWE TALIS	15

CO TO JEST TALIS?

TALIS (Teaching and Learning International Survey) jest pierwszym międzynarodowym programem badawczym ukierunkowanym na badanie środowiska uczenia się i warunków pracy nauczycieli. Jest to wspólne przedsięwzięcie rządów, konsorcjum międzynarodowego, OECD i związków zawodowych nauczycieli.

Badanie w 2013 roku ma dostarczyć informacji na temat nauczycieli, nauczania i wpływu, jaki nauczyciele mają na proces uczenia się uczniów, w tym informacji do międzynarodowych porównań systemów edukacyjnych.

Program umożliwia nauczycielom i dyrektorom szkół wniesienie swojego wkładu w analizę sytuacji w oświacie oraz rozwój polityki edukacyjnej. Mają oni szansę wyrazić własne zdanie na temat możliwości rozwoju zawodowego, przekonań i praktyk w zakresie nauczania, oceny pracy nauczycieli i informacji zwrotnej od osób i organów oceniających, skierowanej do dyrektorów i nauczycieli, a także innych zagadnień dotyczących kwestii przywództwa i zarządzania szkołą, klimatu szkoły.

Talis pozwala również poszczególnym państwom zidentyfikować kraje stojące przed podobnymi wyzwaniami i umożliwia wyciąganie wniosków z ich polityki edukacyjnej.

Raport z badania TALIS przeprowadzonego w Polsce w 2008 r. można znaleźć na stronie: www.eduentuzjasci.pl/talis (zakładka: do pobrania). Informacje i wyniki badań przeprowadzonych we wszystkich krajach biorących udział w programie są publikowane na witrynie OECD: www.oecd.org/talis

PO CO BADAĆ NAUCZYCIELI?

W Europie pracuje ponad 6 mln nauczycieli (w Polsce ok. 650 tys.) i to oni, spośród innych czynników pedagogicznych, odgrywają podstawową rolę w rozwoju wiedzy i umiejętności, jak również w rozwoju uczniów w społeczeństwie. Wyzwania stojące przed zawodem nauczyciela zwiększają się ze względu na coraz bardziej złożone i różnorodne systemy edukacyjne.

Raport OECD podkreśla: „poprawa skuteczności i prawidłowości nauczania zależy w dużym stopniu od zagwarantowania, że kompetentne osoby chcą pracować w zawodzie nauczyciela, że ich praca jest wysokiej jakości a wszyscy uczniowie mają dostęp do wysokiej jakości nauczania”.

CZEGO SIĘ DOWIEMY?

Badanie **TALIS** pozwoli na porównanie sytuacji i problemów polskich nauczycieli i dyrektorów z sytuacją kadry pedagogicznej z innych krajów oraz odpowie na następujące pytania:

- Kim są polscy nauczyciele i dyrektorzy (w odniesieniu do takich charakterystyk jak: płeć, wiek, status zatrudnienia i staż pracy, wykształcenie)?
- Jakie są przekonania nauczycieli o nauczaniu i praktykach pedagogicznych stosowanych na lekcjach?
- W jaki sposób nauczyciele doskonalą się zawodowo?

- W jakich warunkach pracują polscy nauczyciele i dyrektorzy (jakie są zasoby i wyposażenie szkół)?
- W jaki sposób oceniane są polskie szkoły i nauczyciele?
- Jaki jest klimat szkoły i poczucie satysfakcji z pracy nauczycieli?
- Jakie style kierowania można zaobserwować w pracy dyrektorów polskich szkół?

Każde państwo opracuje raport krajowy, a dodatkowo przygotowany zostanie raport międzynarodowy (czerwiec 2014 r.).

JAK BADAMY?

W ramach badania TALIS w Polsce badamy nauczycieli i dyrektorów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Pozostałe kraje biorące udział w badaniu mogą podjąć decyzję co do zakresu badania – czy realizować je tylko w wymiarze podstawowym (gimnazjum), czy rozszerzyć jego zakres o szkoły podstawowe i ponadgimnazjalne, a także czy przeprowadzać badania ankietowe wśród nauczycieli ze szkół biorących udział w badaniu PISA.

W ramach każdej szkoły losowanych jest ok. 20 nauczycieli (w zależności od liczebności kadry pedagogicznej). Udział w badaniu polega na wypełnieniu przez nich oraz przez dyrektora kwestionariusza on-line lub w formie papierowej. Jego wypełnienie w badaniu w 2013 r. zajmie ok. 45 minut. Kwestionariusze – inne dla dyrektorów i nauczycieli – są przygotowywane przez zespół międzynarodowych ekspertów, konsultowane z przedstawicielami krajów biorących udział w badaniu, a także organizacjami nauczycielskimi, w szczególności z Komitetem Doradczym ds. Związków Zawodowych przy OECD.

Poufność

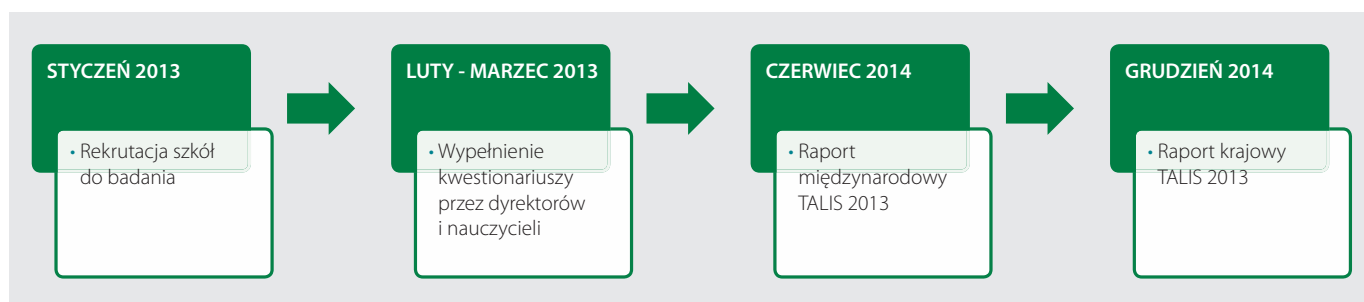
Wszelkie informacje gromadzone w ramach niniejszego badania są traktowane jako poufne. W żadnym momencie badania nie zostaną ujawnione nazwiska nauczycieli, dyrektorów, ani nazwa szkoły.

W Polsce badanie TALIS koordynowane jest przez Instytut Badań Edukacyjnych. Dyrektorzy szkół wylosowanych do badania będą proszeni o wyznaczenie Koordynatora Szkolnego, którego zadaniem będzie sporządzenie wykazu wszystkich nauczycieli zatrudnionych w danej szkole, a następnie dostarczenie materiałów do ok. 20 wylosowanych nauczycieli i zachęcenie ich do wypełnienia kwestionariusza.

KRAJE BIORĄCE UDZIAŁ W BADANIU

Australia,	Hiszpania,	Polska,
Belgia/Flandria,	Holandia,	Portugalia,
Brazylia,	Islandia,	Rumunia,
Bułgaria,	Izrael,	Serbia,
Chorwacja,	Japonia,	Singapur,
Chile,	Kanada/Alberta,	Słowacja,
Cypr,	Korea,	Stany Zjednoczone,
Czechy,	Łotwa,	Szwecja,
Dania,	Malezja,	Włochy,
Estonia,	Meksyk,	Wielka Brytania/Anglia,
Finlandia,	Norwegia,	Zjednoczone Emiraty Arabskie.
Francja,		

HARMONOGRAM BADANIA W POLSCE

WNIOSKI Z BADANIA TALIS 2008

Badanie TALIS po raz pierwszy przeprowadzone zostało w 2008 roku i wzięło w nim udział 17 krajów członkowskich OECD i 7 krajów partnerskich.

Badania były koordynowane i zarządzane przez Centrum Przetwarzania Danych przy Międzynarodowym Stowarzyszeniu Ewaluacji Osiągnięć Edukacyjnych (IEA) w Hamburgu. Nadzór nad całością sprawował Sekretariat OECD w Paryżu (w Polsce Instytut Badań Edukacyjnych).

We wszystkich krajach biorących udział w badaniu uczestniczyło około 73,5 tys. nauczycieli (w Polsce 3,1 tys.) pracujących w ok. 4,5 tys. wylosowanych szkół (w Polsce – 172) – odpowiednikach gimnazjów lub klas VII-IX w innych szkołach. Wskaźniki zwrotu wypełnianych ankiet wyniosły: 88,2% wybranych szkół i 88,4% wybranych nauczycieli w szkole (w Polsce odpowiednio 86% i 96,3%).

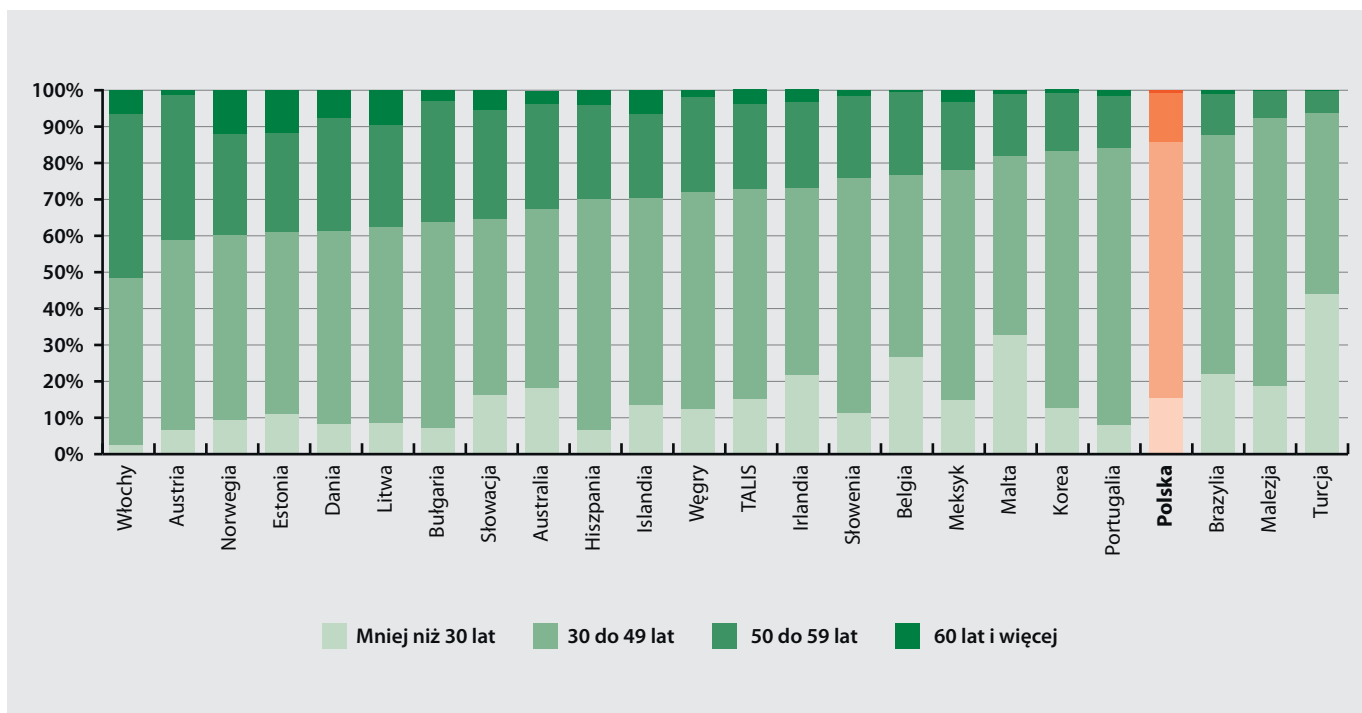
Należy podkreślić, że wyniki pochodzące z badań TALIS są oparte na udzielanych (zaznaczanych) odpowiedziach i dlatego prezentują jedynie opinie, poglądy, przekonania nauczycieli i dyrektorów. Jest to duży zasób informacji, pozwalający wejrzeć w środowisko nauczyciela, jednak – jak wszystkie badania ankietowe – są one subiektywne i mogą się różnić od bardziej obiektywnych procedur badawczych.

CHARAKTERYSTYKA BADANYCH NAUCZYCIELI

Najważniejszymi wyznacznikami demograficznymi charakteryzującymi nauczycieli jako grupę zawodową okazały się: **feminizacja** i starzenie się nauczycieli – prawie 70% objętych badaniami nauczycieli to kobiety (w Polsce 76%). Podczas gdy dyrektorzy w większości są mężczyznami (55%), a więc na wyższym szczeblu kariery zawodowej skutecznie zmniejsza się dominacja kobiet. W Polsce różnice te są niewielkie w porównaniu z innymi krajami – 69% dyrektorów to kobiety.

Prawie we wszystkich krajach uczestniczących w projekcie TALIS 2008 zaobserwowano **proces starzenia się kadr** nauczycielskich (w największym stopniu jest to obecne we Włoszech i Austrii). W Polsce ponad 50% nauczycieli badanych gimnazjów miało mniej niż 40 lat. Blisko 2/3 badanych nauczycieli posiada co najmniej 10-letnie doświadczenie w swoim zawodzie (w Polsce 60%). Nie się to wiele korzyści dla procesu nauczania (dojrzałość wykonywania zawodu i wzrastający poziom kwalifikacji), ale może także stwarzać problemy związane z inercją, brakiem innowacyjności czy oporem wobec zmian.

Nauczyciele na poziomie gimnazjalnym według wieku

Badania pokazały, iż niewielki odsetek (3%) nauczycieli nie posiada wykształcenia na poziomie policealnym lub wyższym. **Polska (94%) obok Słowacji (96%) posiadała najwyższy odsetek nauczycieli z wykształceniem wyższym, magisterskim.** Nauczyciele w większości krajów zatrudnieni są na czas nieokreślony (84%), w Polsce – 77%.

- 38% dyrektorów badanych szkół wskazało, że brak odpowiednio wykwalifikowanych nauczycieli jest istotnym czynnikiem utrudniającym proces nauczania – w Polsce 12% (wartość najniższa wśród badanych krajów).
- Zakres autonomii szkolnej różni się między szkołami w zależności od systemu edukacyjnego. **Odpowiedzialność** leżąca w gestii **dyrektorów szkół jest największa w zakresie: ustalania zasad dyscypliny uczniowskiej** (95% nauczycieli pracuje w szkołach, których dyrektorzy wskazali, iż ustalenie tych zasad odbywa się na poziomie szkoły, w Polsce 100%), wybór podręczników szkolnych (90%, Polska 99%), ustalanie zasad oceniania uczniów (89%, Polska 97%).

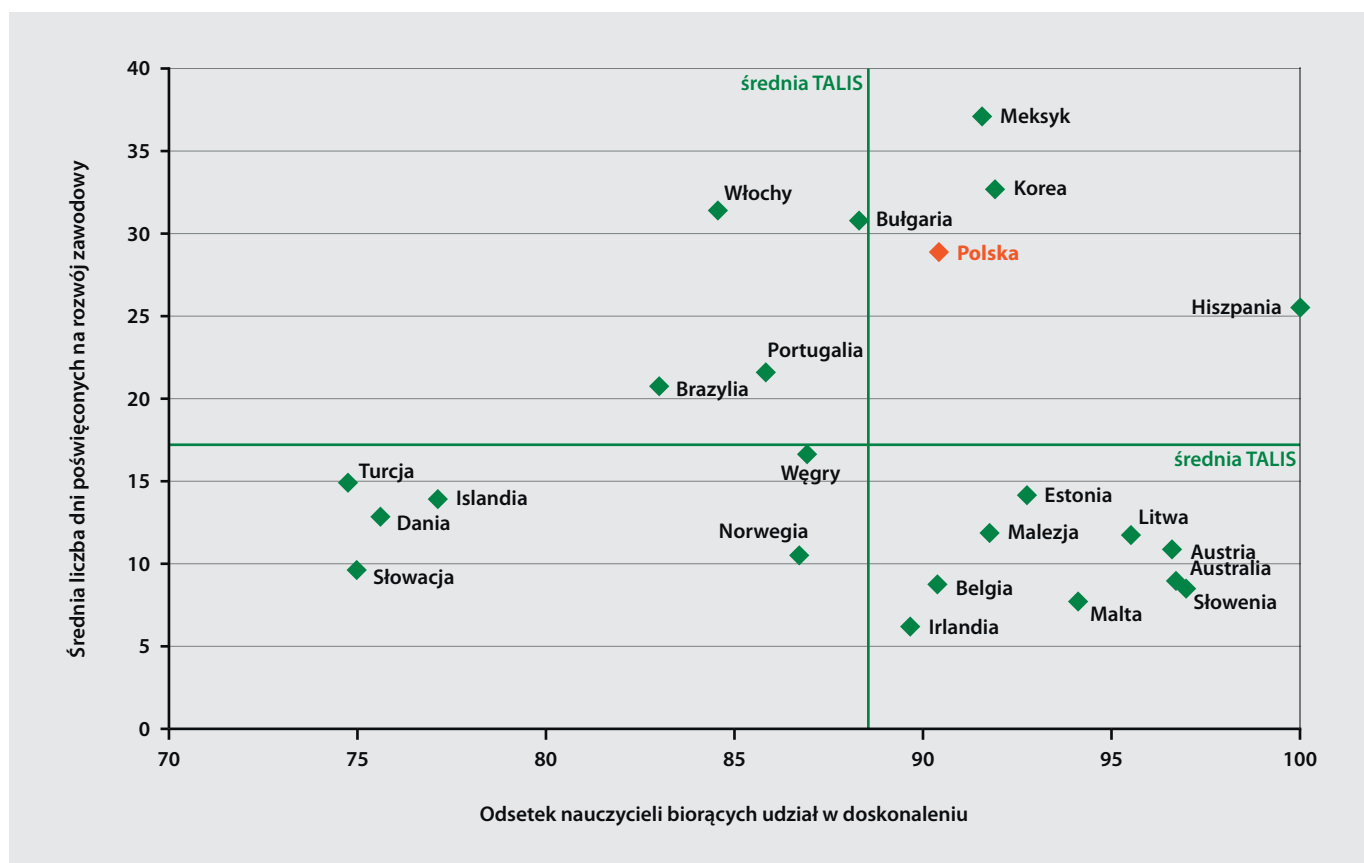

- **Za najbardziej utrudniające proces nauczania uznano przeszkadzanie na lekcjach** (60%, w Polsce 69%), **opuszczanie lekcji** (46%, w Polsce 63%) i spóźnianie się na zajęcia (39%, w Polsce 44%). Obliczone dla Polski wskaźniki znacznie przewyższyły średnie dla TALIS w kategoriach: przeklinanie, oszukiwanie, wandalizm. Zaś wśród zachowań nauczycieli, w Polsce uznano, że największym utrudnieniem realizacji procesu nauczania są nieobecności nauczycieli – 44% (TALIS – 26%).

ROZWÓJ ZAWODOWY

Nauczyciele muszą nieustannie aktualizować swoją wiedzę i umiejętności, dlatego też kluczową kwestią jest dostęp do wysokiej jakości form rozwoju zawodowego.

Udział nauczycieli w doskonaleniu zawodowym

Wyniki badania TALIS 2008 pokazały, że:

- Średnio **88% nauczycieli uczestniczy w różnych formach doskonalenia zawodowego, poświęcając na ten cel średnio 17 dni w roku. W Polsce zarówno odsetek doksztalających się nauczycieli, jak i liczba dni przeznaczanych na to kształcenie przekraczały średnie obliczone dla ogółu badanych (90%, 29 dni).**
- **Znaczący odsetek nauczycieli ma poczucie niezaspokojonych potrzeb związanych z doskonaleniem zawodowym:** ponad połowa badanych wskazała, iż chciałaby osiągnąć więcej w stosunku do tego, co otrzymali w ciągu ostatnich 18 miesięcy (najmniej nieusatsfakcjonowanych – 30% Belgia, najwięcej – 86% Meksyk, Polska – 44%).

- **Nauczyciele chcą się doskonalić zawodowo**, w szczególności w zakresie nauczania uczniów ze specjalnymi potrzebami, wykorzystania w nauczaniu umiejętności z zakresu technik komputerowych, a także poradnictwa na rzecz uczniów.
- **Aż 39% nauczycieli w Polsce (TALIS – 41%) chciałoby doskonalić się zawodowo, ale w ofercie nie znajdowało odpowiednich szkoleń.** Skłania to do wniosku, iż przedstawiciele nauczycieli i władz oświatowych powinni zwracać większą uwagę na ofertę rynku szkoleń.
- Nauczyciele wskazują, że **głównym powodem niezaspokojonych potrzeb w zakresie doskonalenia zawodowego jest zbyt duże obciążenie pracą** (w Polsce barierą jest przekonanie, iż działania doskonalące są zbyt kosztowne).
- Najpopularniejsze formy doskonalenia zawodowego to „uczestniczenie w nieformalnych dyskusjach”, kursy i warsztaty doskonalenia.

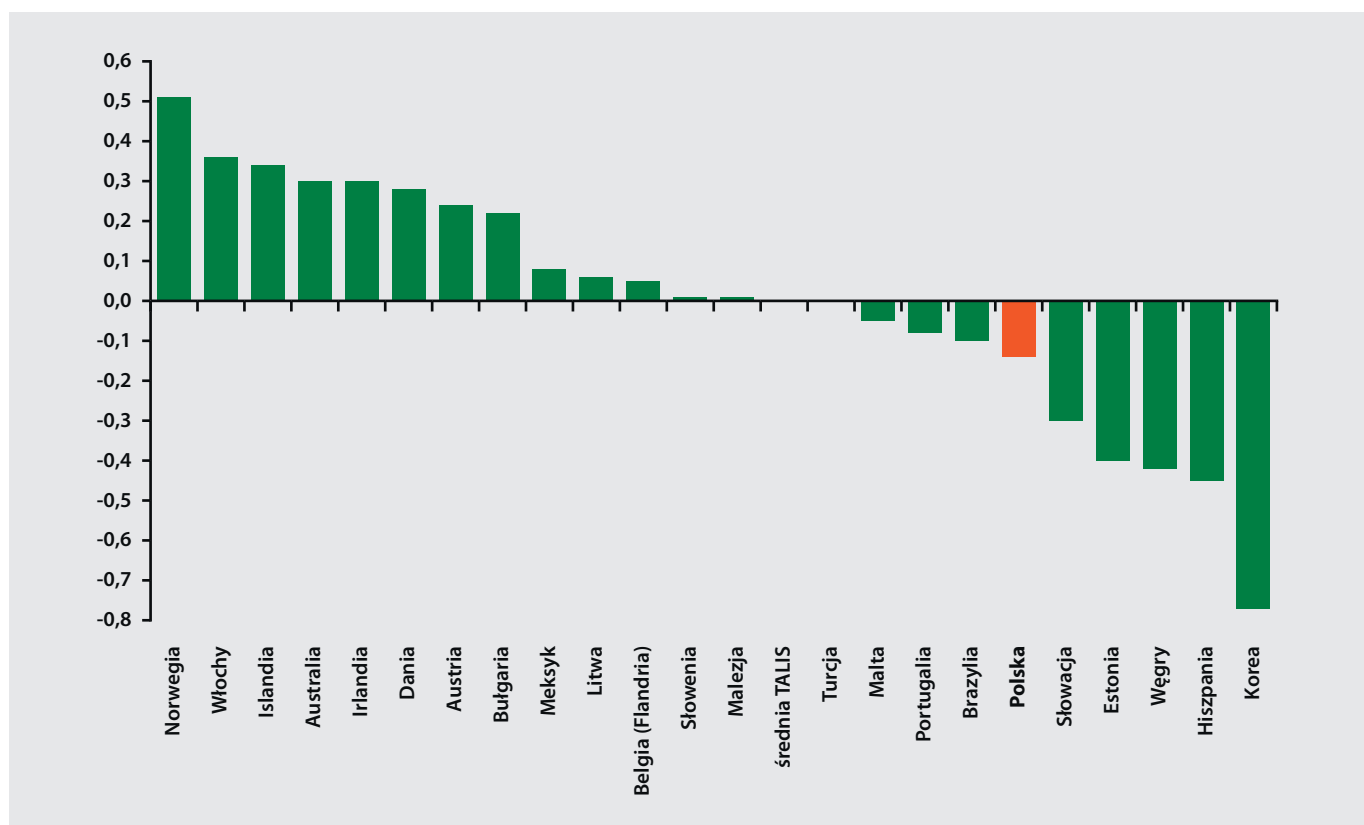
PRAKTYKI, PRZEKONANIA I POSTAWY NAUCZYCIELI

Postawy, praktyki i przekonania nauczycieli, jak wykazują wcześniejsze badania, mogą być powiązane z osiągnięciami uczniów, wyrażanymi wynikami w testach, wartością dodaną, poziomem motywacji uczniów. Badania TALIS z 2008 roku dostarczają informacji o różnych modelach praktyk nauczania, postaw i przekonań nauczycieli w poszczególnych krajach, w tym tradycyjnych przekonań na temat nauczania (rozumianych jako bezpośredni przekaz wiedzy), jak i poglądów nietradycyjnych (w których uczniów traktuje się jako aktywnych uczestników procesu nauczania). W analizie TALIS wyodrębniono dwa przeciwstawne zestawy przekonań na temat nauczania: **przekonanie o bezpośrednim przekazie wiedzy** (*direct transmission beliefs*) oraz **przekonania konstruktywistyczne** (*constructivist beliefs*).

- Wyniki TALIS świadczą o tym, że we wszystkich krajach, poza Włochami, średnie poparcie dla przekonań konstruktywistycznych było silniejsze niż dla przekonania o bezpośrednim przekazie wiedzy. W Polsce, tak jak w większości krajów, **nauczyciele wierzą, że ich zadaniem jest nie tylko prezentowanie faktów i ćwiczenie rozwiązywania zadań, ale że powinni wspierać uczniów w ich aktywnym zdobywaniu wiedzy.**
- Jednocześnie biorąc pod uwagę nie deklaracje nauczycieli, ale ich praktyki, **we wszystkich badanych krajach, w tym w Polsce, przeważa strukturyzowanie nauczania.**
- Orientacja na ucznia i stosowanie metod aktywizujących występują znacznie wyraźniej w deklaracjach nauczycieli przedmiotów humanistycznych i języków obcych. W matematyce i przedmiotach ścisłych przewaga strukturyzowania nauczania nad innymi rodzajami czynności jest szczególnie duża.
- Średnio **około 70% do 90% czasu lekcji nauczyciel faktycznie poświęca na nauczanie**, od 5% do 17% na czynności administracyjne i 8% do 18% na utrzymywanie porządku. Polska należy do państw, w których średni czas poświęcony na nauczanie, jest najdłuższy, powyżej 80%.
- W większości badanych krajów jeden na czterech nauczycieli poświęca co najmniej 30% czasu (w niektórych krajach nawet 50%) podczas lekcji na czynności administracyjne i utrzymywanie porządku.
- **Między krajami nie zaobserwowano istotnych różnic w poziomie satysfakcji nauczycieli z pracy oraz przekonania na temat własnej skuteczności.** Jedynie wyniki nauczycieli norweskich były znacznie powyżej średniej w wypadku obu tych wskaźników.
- Nauczyciele, którzy doskonalą się zawodowo, wykorzystują w swojej pracy więcej sposobów nauczania i są bardziej skłonni do współpracy z innymi nauczycielami.

- W większości krajów **nauczyciele z większym stażem bardziej cenili atmosferę na swoich lekcjach i byli przekonani o własnej skuteczności**. Może to oznaczać, że wraz z doświadczeniem nabywają biegłości w radzeniu sobie z klasą albo że z biegiem czasu obniżają swoje oczekiwania. W Polsce młodszy stażem nauczyciele (poniżej 5 lat) wyraźnie słabiej zaangażowani byli we współpracę zawodową oraz we współpracę w nauczaniu.

Wskaźnik poczucia własnej skuteczności

OCENA NAUCZYCIELI I EWALUACJA SZKOŁY

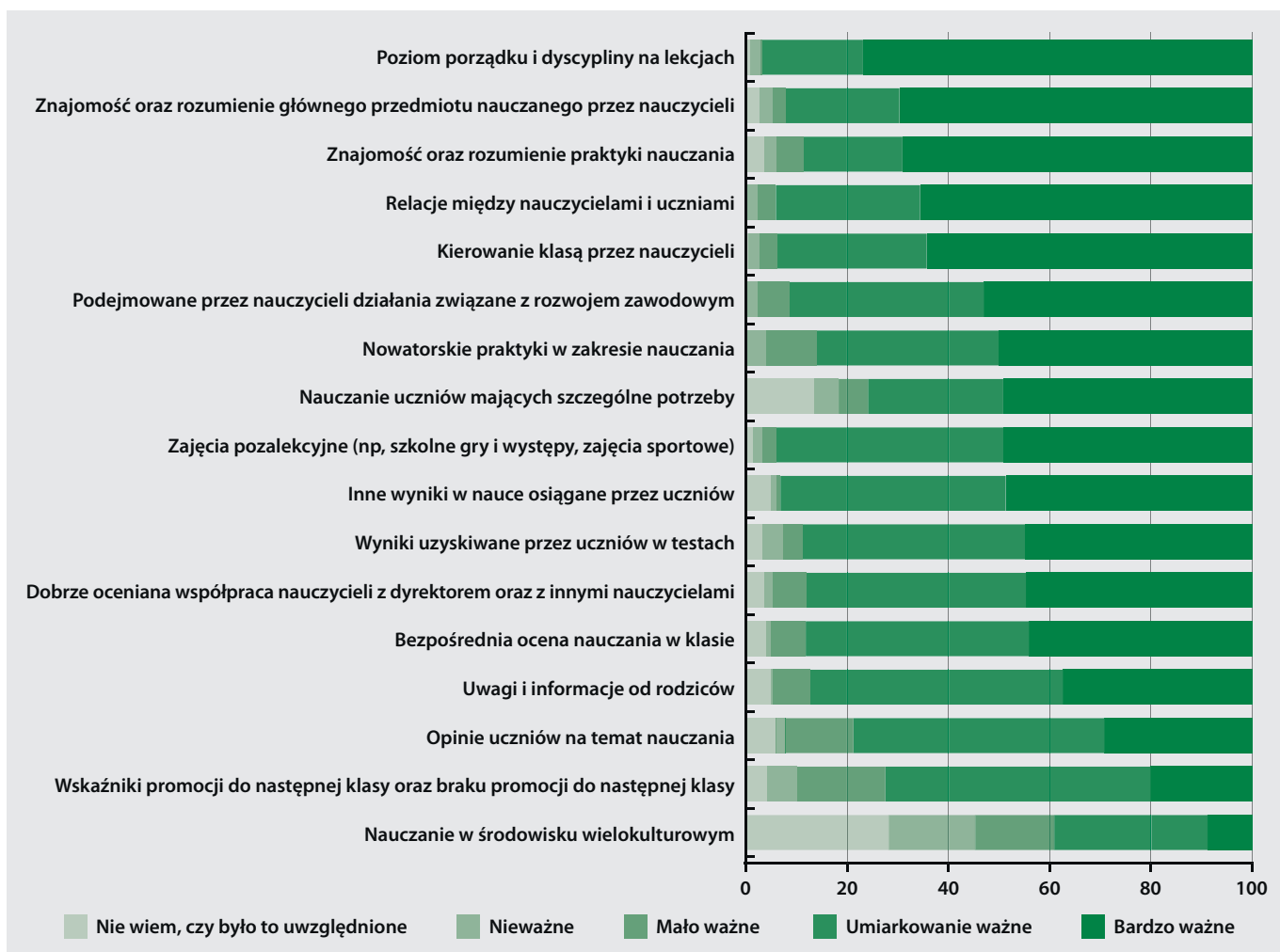
Wcześniejsze badania pokazują, że systemy i praktyki oceny pracy nauczycieli, oparte na otrzymywaniu przez nich nagród i pochwał za swoją pracę, a także ukierunkowane na zaspokajanie potrzeb związanych z rozwojem zawodowym, mogą odgrywać kluczową rolę w utrzymywaniu i podnoszeniu efektywności nauczania. W badaniu TALIS 2008 sprawdzono, w jaki sposób, jak często i przez kogo oceniana jest praca nauczycieli, a także jakie są skutki tej oceny.

Wyniki badania TALIS 2008 pokazały, że:

- **Ocena i informacja zwrotna otrzymywana przez nauczycieli ma pozytywny wpływ na ich pracę**, przyczynia się do podniesienia ich satysfakcji z pracy, poczucia bezpieczeństwa w pracy oraz motywuje do rozwoju zawodowego.
- **13% nauczycieli z krajów, w których przeprowadzono badanie, nie otrzymuje oceny ani informacji zwrotnej na temat swojej pracy** (w Polsce 8%). Jeśli zaś otrzymują, to ma ona relatywnie mało bezpośrednich skutków (np.: co do warunków pracy i kariery zawodowej). W Polsce, tak jak w innych krajach Europy Środkowo-Wschodniej, nauczyciele widzą wyraźniej finansowe konsekwencje oceny swojej pracy.

- Większość nauczycieli pracuje w szkołach, które **nie stosują wobec nich nagród ani pochwał**.
- Trzy czwarte nauczycieli deklaruje, że nie otrzymaliby nagrody ani pochwały, gdyby poprawiali jakość swojej pracy. Podobny odsetek nauczycieli ocenia, że nie otrzymaliby nagrody ani pochwały, gdyby nauczali w sposób bardziej innowacyjny.
- Systemy oceny szkoły nie są jeszcze w pełni wypracowane, dlatego szkoły nie korzystają z ich dobrodziejstw. **Na przykład 1/3 szkół w Portugalii (33%), Austrii (35%) i Irlandii (39%) nie przeprowadziła żadnej formy oceny szkoły w ciągu ostatnich 5 lat (w Polsce 7%).**
- Większość badanych dyrektorów (w skali międzynarodowej) uważa, iż w ocenie szkoły najważniejsze są relacje nauczyciel-uczeń; w Polsce zaś – utrzymanie porządku i dyscypliny w klasie.

Kryteria oceny nauczycieli (Polska)

PRZYWÓDZTWO I ZARZĄDZANIE W SZKOŁACH

Przywództwo w szkole może pozytywnie wpływać na wyniki edukacyjne uczniów. Badania przeprowadzone w ramach TALIS w 2008 roku opisują **różne sposoby zarządzania szkołami**. Dostarczają one informacji na temat **modeli przywództwa szkolnego w różnych krajach**, a także pokazują zróżnicowanie pomiędzy szkołami ze względu na odmienne konteksty, w jakich one funkcjonują. Przedmiotem badania TALIS 2008 było także otoczenie szkoły, definiowane jako współpraca

w zakresie nauczania, poziom satysfakcji zawodowej oraz klimat szkoły: relacje między nauczycielami i uczniami.

Zbadano, jakie sposoby zarządzania i jakie style przywództwa reprezentowali **dyrektorzy szkół** biorących udział w projekcie. Wyróżniono **pięć sposobów zarządzania**:

- zarządzanie poprzez jasne formułowanie celów szkoły,
- zarządzanie procesem nauczania,
- bezpośredni nadzór nad nauczaniem,
- odpowiedzialność za szkołę (wobec władz, rodziców),
- zarządzanie biurokratyczne (zorientowane na procedury).

Na tej podstawie zidentyfikowano **dwa style przywództwa w szkole**:

- **Orientacja na nauczanie** (dominują w tym stylu pierwsze trzy sposoby zarządzania – cele szkoły, zarządzanie procesem nauczania, bezpośredni nadzór nad nauczaniem);
- **Administrowanie** (dominują: odpowiedzialność za szkołę i zarządzanie biurokratyczne).

Te dwa style przywództwa nie wykluczają się wzajemnie i nie są rozłączne. **Raport OECD *Improving School Leadership* (2009)** generalnie **rekomenduje przywództwo zorientowane na nauczanie** jako bardziej skuteczną metodę zarządzania, ale czynności administracyjne pozostają niezbywalną częścią pracy dyrektora, zatem jest to problem proporcji między tymi dwoma stylami.

Style przywództwa reprezentowane przez dyrektorów

Wyniki badania TALIS 2008 pokazały, że:

- Styl przywództwa zorientowany na nauczanie jest reprezentowany we wszystkich krajach, ale w różnym stopniu. Kraje dzielą się pod względem popularności tego stylu na dwie, mniej więcej równe grupy. **Polska i Malta były jedynymi krajami, w których dyrektorzy wyraźnie częściej demonstrowali styl przywództwa zorientowany na nauczanie niż administrowanie.**
- W ponad połowie badanych krajów w szkołach, w których styl przywództwa zorientowany jest na nauczanie, częściej nagradzani są ci nauczyciele, którzy podnoszą swoje kwalifikacje.
- W wielu krajach uczestniczących w badaniu TALIS w szkołach, w których **dyrektorzy stosowali styl przywództwa zorientowany na nauczanie, podczas dokonywania oceny nauczycieli, częściej brali pod uwagę stosowanie przez nich innowacyjnych praktyk nauczania.**
- W niemal trzech czwartych krajów uczestniczących w TALIS, dyrektorzy stosujący styl przywództwa zorientowany na nauczanie, częściej organizowali programy rozwoju zawodowego, ukierunkowane na doskonalenie procesu nauczania dla nauczycieli, którzy zostali nisko ocenieni pod tym względem.
- W ponad połowie krajów uczestniczących w badaniu, nauczyciele uczący w szkołach, w których styl przywództwa zorientowany był na nauczanie, współpracowali ze sobą w takich dziedzinach jak: praca w zespołach nauczycielskich ukierunkowana na zadania administracyjne, nauczanie i rozwój zawodowy (do tej grupy obok Węgier, Islandii, Litwy, Malezji, Meksyku – należała Polska). W żadnym kraju styl „administracyjny” nie był powiązany z aktywnością zawodową nauczycieli.
- W Polsce i kilku innych krajach biorących udział w badaniach zaobserwowano, że kobiety dyrektorki częściej skłaniają się do przywództwa zorientowanego na nauczanie, aniżeli ich koledzy dyrektorzy.

DANE KONTAKTOWE TALIS

W każdym kraju badaniami kieruje Krajowy Kierownik Projektu (NPM), w Polsce funkcję tę pełni prof. Rafał Piwowarski.

Badanie TALIS w Polsce
Instytut Badań Edukacyjnych

Zespół Badań Nauczycieli
Prof. Rafał Piwowarski
Kamila Hernik
ul. Górczewska 8
01-180 Warszawa
tel. +48 22 24 17 146
+48 22 24 17 149
+48 22 24 17 154
talis@ibe.edu.pl
www.eduentuzjasci.pl/talis

Nadzór nad całością badań TALIS
OECD Directorate for Education

Kristen Weatherby, kierownik projektu
OECD Directorate of Education/TALIS
2 rue André Pascal
75775 Paris Cedex 16
talis@oecd.org
kristen.weatherby@oecd.org

Koordinacja i zarządzanie badaniami TALIS

TALIS International Study Center IEA DPC
Steffen Knoll, kierownik ds. badań
Mexikoring 37 22297 Hamburg, Niemcy
talis@iea-dpc.de
www.iea-dpc.de/talis

Badanie w Polsce realizowane jest przez **Instytut Badań Edukacyjnych**.

Badanie w szkołach podstawowych i ponadgimnazjalnych prowadzone jest w ramach projektu systemowego pt. „Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacja zaplecza badawczego”, realizowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet III: Wysoka jakość systemu oświaty, Poddziałanie 3.1.1 Tworzenie warunków i narzędzi do monitorowania, ewaluacji i badań systemu oświaty.

Badanie w szkołach gimnazjalnych jest finansowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

www.ibe.edu.pl

Instytut Badań Edukacyjnych

ul. Górczewska 8, 01-180 Warszawa | tel. +48 22 241 71 00
ibe@ibe.edu.pl | www.ibe.edu.pl

Broszura współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.